

УДК 658.7

О. А. ПОНОМАРЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри логістики Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький)

В. А. ЧЕРНЯВСЬКИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри логістики Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький)

ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РОБОТИ З ПІДГОТОВКИ ГОСПОДАРСТВА ДО ЗИМИ

У статті визначені фактори, які впливають на стан підготовки господарства до зими, та уточнена методика оцінки економічної роботи з підготовки господарства до роботи в зимових умовах.

Ключові слова: підготовка до зими, матеріальне забезпечення, економічна робота.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Завершується другий етап реалізації Концепції розвитку Державної прикордонної служби України, схваленої Указом Президента України від 19.06.2006 № 546/2006, основним змістом якої є завершення формування сучасної системи логістики [1]. Реформування всієї системи тилового забезпечення дасть змогу підняти на сучасний рівень усю систему забезпечення оперативно-службової діяльності органів ДПСУ. Однією з найголовніших проблем, що постають на сьогодні перед ДПСУ, є проблема фінансування. Розміри бюджету, встановлені Урядом України для ДПСУ, значно менші, ніж того вимагають реальні потреби, і залежать від темпів економічного зростан-

ня держави. Підготовка господарства органу охорони кордону до роботи в зимових умовах – складний і трудомісткий процес, що потребує від командування та служб тилу органу охорони кордону ретельного планування, чіткого й умілого обґрунтування і проведення необхідних заходів, своєчасного і в повному обсязі виконання їх усіма посадовими особами та персоналом органу охорони кордону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Теоретичному аналізу різних сторін удосконалення діяльності служб тилу з підготовки до роботи в зимових умовах присвячено низку наукової літератури та досліджень, серед яких можна виділити роботи Ю. Ю. Шалімова, О. А. Пономаренка, О. В. Прохорова, В. В. Томаш.

Незважаючи на щорічну практичну діяльність посадових осіб служб тилу з підготовки до зими, необхідно зазначити, що існують недоліки в діяльності служб тилу з підготовки господарства органу охорони кордону до роботи в зимових умовах. До основних недоліків можна віднести:

існування певного суб'єктивізму в поглядах на роботу посадових осіб з ведення господарства органу охорони кордону в сучасних умовах; заходи щодо вдосконалення роботи служб тилу з підготовки господарства до роботи в зимових умовах не плануються як єдиний комплекс; немає необхідної етапності під час здійснення робіт з удосконалення роботи служб тилу з підготовки господарства до роботи в зимових умовах.

Метою статті є на підставі аналізу умов і факторів, які впливають на функціонування господарства в зимових умовах, удосконалити методику обчислення економії робіт з підготовки об'єктів тилу до роботи в зимових умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система всебічного забезпечення органів Державної прикордонної служби становить відповідним чином організовану сукупність спеціально призначених для цього органів управління, органів Державної прикордонної служби України, установ і підрозділів, які знаходяться в процесі функціонування і діалектичних взаємовідносинах, пов'язаних між собою та затверджуючих повну єдність (цілісність). Ця система тісно пов'язана з економікою країни і з військовими формуваннями, що забезпечуються.

З широкого комплексу завдань, які вирішуються господарством органу охорони кордону, у першу чергу необхідно відмітити забезпечення статутного побуту [2]. Вірогідним є той факт, що необхідні морально-пси-

хологічні якості прищеплюються особовому складу, насамперед, за допомогою різних форм виховання, гуманітарної, психологічної, спеціальної підготовки. Разом з тим настрої, почуття і думки військовослужбовців значною мірою залежать від задоволення їх фізіологічних потреб: відпочинку, своєчасного та якісного харчування, медичного, торговельного, побутового і фінансового забезпечення.

Аналізуючи вимоги керівних документів [2, 3], можна зазначити, що на сучасному етапі господарство органу охорони кордону відіграє значну роль у процесі будівництва та розвитку Державної прикордонної служби України. Будучи найнижчою ланкою єдиної системи всебічного забезпечення органів ДПСУ і виконуючи ті завдання, які на нього покладені, господарство органу охорони кордону повною мірою буде впливати на кінцевий результат виконання Державної програми будівництва та розвитку Державної прикордонної служби України, і від нього також буде залежати її успішне виконання.

Підготовка господарства органу охорони кордону до функціонування в зимових умовах може відбуватися в різних кліматичних, географічних, економічних умовах, а також в умовах реального фінансування. Залежно від кліматичних і географічних умов буде визначатися обсяг заходів, які будуть проводитись з підготовки господарства органу охорони кордону до роботи в зимових умовах, строки їх виконання. У процесі підготовки господарства органу охорони кордону в південних районах України обсяг палива, яке буде заготовлюватись для забезпечення котелень, буде значно меншим, ніж у північних районах, а строки на підготовку – більшими.

При цьому на проведення заходів з підготовки господарства органу охорони кордону до роботи в зимових умовах можуть впливати різні фактори, а саме:

- організаційно-штатна структура органу ДПСУ;
- стан казармено-житлового фонду, комунальних об'єктів і споруд, інженерних мереж;
- наявність коштів, як бюджетних, так і позабюджетних;
- наявність сил і засобів для проведення заходів з підготовки господарства органу охорони кордону до роботи в зимових умовах;
- ступінь підготовленості та надійності обслуговуючого персоналу;
- конструктивна особливість і вид системи теплопостачання;
- можливість створення та наявність запасів палива, можливість щодо їх утримання;

наявність часу на проведення повного обсягу заходів з підготовки господарства органу охорони кордону до роботи в зимових умовах тощо.

Підготовка казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж до експлуатації в зимовий період проводиться з метою виключення впливу температурних та інших погодних факторів на передчасне зношення і руйнування споруд, створення відповідних умов для професійної підготовки особового складу, життя та побуту військово-службовців, працівників і службовців, членів їх сімей у зимових умовах. Роботи з підготовки споруд та інженерних комунікацій до експлуатації в зимових умовах повинні починатися не пізніше закінчення опалювального сезону і закінчуватись за 10–15 днів до початку чергового опалювального періоду, початок і закінчення якого визначаються наказами начальника органу охорони кордону. У підготовку до зими, на наш погляд, необхідно включати:

- виконання робіт з капітального і поточного ремонтів будівель, комунальних споруд та інженерних мереж, які за своїм характером і значенням повинні бути закінчені до початку опалювального сезону;

- проведення робіт з утеплення споруд, будівель, трубопроводів;

- підготовку до експлуатації в зимових умовах опалювальних і вентиляційних пристроїв та санітарно-технічного устаткування.

Як рекомендації щодо підвищення ефективності підготовки господарства до роботи в зимових умовах пропонується такий порядок планування, організації виконання робіт та контролю підготовки казармено-житлового фонду комунальних споруд і інженерних мереж до експлуатації в зимовий період.

Організацію і виконання заходів з підготовки фондів до експлуатації в зимовий період ми пропонуємо здійснювати в п'ять етапів.

I етап – проводити тоді, коли споруди, будівлі та територія прикордонного містечка звільняються від снігового покриття, стають для огляду доступні, і закінчувати 15 квітня. Виконувати весняний загальний огляд будівель і комунальних споруд з перевіркою їх технічного стану, виявленням дефектів та ненадійних вузлів, уточнювати обсяги робіт з поточного ремонту, які належить виконати у літній період. Разом з тим виявляються обсяги робіт з капітального ремонту для вирішення питання про включення будівель, які оглядались, до плану капітального ремонту на наступний рік.

II етап – проводити разом з виконанням заходів I етапу і закінчувати 25 квітня. Виконувати заходи з планування виконання робіт підготовки

до експлуатації в зимовий період казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж. Визначати склад ремонтних бригад і здійснювати їх підготовку, вирішувати питання їх матеріально-технічного забезпечення.

III етап – закінчувати 15 вересня. Виконувати основні обсяги робіт з підготовки казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж до експлуатації в зимовий період, згідно з розробленим планом.

IV етап – з 15 вересня по 1 жовтня. Виконувати заходи з переведення будівель, споруд на осінньо-зимову експлуатацію, проводити іспити і перевірки систем на функціонування, усувати виявлені дефекти і недоліки.

V етап – з 1 жовтня по 15 жовтня. Проводити осінній загальний огляд будівель і комунальних споруд для перевірки їх готовності до експлуатації в зимовий період та протиаварійні тренування з експлуатаційним персоналом. За результатами осіннього огляду визначати готовність об'єктів до зими і планувати роботи поточного ремонту, які належить виконати у наступному році, складати плани-відомості робіт поточного ремонту.

Планування робіт з підготовки казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж до експлуатації в зимовий період органом охорони кордону проводити на основі річного господарського плану, плану робіт поточного ремонту, титульного списку капітального ремонту на наступний рік, результатів загального весняного огляду, а також зауважень і пропозицій інспектуючих осіб щодо усунення виявлених недоліків в експлуатації будівель і комунальних споруд. Відмінною особливістю підготовки до зими від виконання поточного і капітального ремонту є те, що до плану підготовки до зими включається 100 % будівель, комунальних споруд та інженерних мереж. Виконання робіт повинно бути здійснене в період з 15 квітня по 1 жовтня, у той час, коли виконання планів поточного і капітального ремонту здійснюється з 1 січня по 31 грудня. Під час розробки планів підготовки до зими в першу чергу повинно бути передбачено виконання найбільш трудомістких робіт з ремонту конструктивних елементів споруд: перекриттів, дахів, внутрішніх і зовнішніх стін, відмоств, цоколів, систем тепло-, водо-, газо-, енергопостачання і каналізації.

Ми пропонуємо обчислення економії здійснювати за періодами дії однієї і тієї самої ціни.

1. Облік економії кожного з видів комунальних послуг:

$$E_i = \sum_{j=1}^{n_i} ((P_n - B_\phi)_{ij}) C_{ij},$$

де $P_{n,ij}$ – нормативна потреба за j -й період дії однієї ціни у натуральних показниках для i -го виду, $i = 1, \dots, m$, m – кількість видів комунальних послуг, а $j = 1, \dots, n_i$, n_i – кількість періодів дії однієї ціни для i -го виду; $B_{\phi,ij}$ – фактичне споживання за той же період у натуральних показниках; C_{ij} – ціна виду комунальних послуг за j -й період для i -го виду, грн.

Результати підрахунків потрібно фіксувати в журналі обліку економічної роботи щомісяця, і в кінці року за ними буде вираховуватись загальна річна економія по видах тих чи інших послуг.

2. Облік загальної економії в кінці року за всіма видами комунальних послуг пропонується здійснюватись за такою формулою:

$$E = \sum_{i=1}^m E_i,$$

де E_i – облік економії кожного з видів комунальних послуг; m – кількість видів комунальних послуг.

На наш погляд, облік за такою схемою буде об'єктивно відображати ефект економії з матеріальних засобів і комунальних послуг. Запропонована нова методика обчислення результатів економічної роботи в органах Державної прикордонної служби дасть змогу більш ефективно використовувати результати економії та збереження матеріальних і грошових ресурсів. Визначення економії необхідно здійснювати за періодами дії однієї і тієї самої ціни. Такий підхід дасть змогу більш повно та достовірно визначити витрати грошових коштів на здійснення господарської операції. Разом з тим будуть виникати і нові підходи до розрахунків, що, у свою чергу, дозволить підняти всю систему підготовки органів ДПСУ на новий ступінь, знизити витрати матеріальних цінностей на підготовку господарства органу ДПСУ до роботи в зимових умовах, не знижуючи при цьому якості.

Отже, на якість, вартість і терміни робіт з підготовки до роботи в зимових умовах впливає низка факторів. До основних з них можна віднести місце дислокації органу Держприкордонслужби, стан будівель і споруд та фінансового забезпечення, наявність сил і засобів для проведення підготовчих робіт.

Висновок. На підставі проведеного аналізу нами зроблено висновок, що організаційна структура управління процесом підготовки господарства до роботи взимку за умовами діяльності належить: за типом – до

механічної (традиційної) структури; за формою зв'язків – до конгломератної (лінійно-функціональної) структури. Існуюча організаційна структура управління процесом підготовки господарства до роботи в зимових умовах має жорсткий поділ управлінської діяльності за функціями, підрозділами та посадами. Дана структура управління ґрунтується на застосуванні регламентуючих документів (наказів, директив, розпоряджень, інструкцій тощо) та передбачає суворе дотримання ієрархічної субординації. Важливе значення відводиться повноваженням та відповідальності за посадою, а не кваліфікації та досвіду керівників.

Список використаної літератури

1. Концепція розвитку Державної прикордонної служби України на період до 2015 року (схвалена Указом Президента України від 19.06.2006 № 546/2006).
2. Положення про військове (корабельне) господарство Прикордонних військ України. – Хмельницький : Видавництво АПВУ, 1998. – 256 с.
3. Положение о квартирно-эксплуатационной службе и квартирном довольствии пограничных войск. – М. : Воениздат, 1967. – 243 с.

Рецензент – кандидат військових наук, доцент Баратюк В. І.

Стаття надійшла до редакції 30.01.2013.

Пономаренко О. А., Чернявский В. А. Определение экономической работы з подготовки хозяйства к зиме

В статье определены факторы влияющие на подготовку хозяйства к зиме и уточнена методика оценки экономической работы подготовки хозяйства к работе в зимних условиях.

Ключевые слова: *подготовка к зиме, материальное обеспечение, экономическая работа.*

Ponomarenko O. A., Cherniavskiy V. A. Determination of economical activities of properties preparation to winter

In the article the factors influencing upon the state of properties preparation to winter have been determined; the technique of evaluation of economical activities of properties preparation under winter conditions has been specified.

Keywords: *preparation to winter, properties, economical activities.*